

ANYÁK HETILAPJA

SZERKESZTI

VAGHOTT SÁNDORNÉ.

Előfizetési díj

Postai úton vagy Budapesten házhoz hordatva

Egyegyedre (április, május, június) . . . . . 1 ft. 50 kr.
 Három évfolyamra (április—december) . . . . . 4 » 50 »

Az előfizetési pénzek

a kiadó-hivatalhoz

(Pest egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

A HAZA HÖLGYEIEHEZ.

Hogy amaz emelő felszólalásoknak, melyek vállalatom folytatására buzdítanak az anyák érdekében, kétszeresen megfelelhessenek, nagy tekintélyek bátorításának s több anya rám nézve megtisztelő ohajtásának engedve, eltökélém az „Anyák hetilapját“ szélesebb téren kezelni, s más czímmel ruházva fel, tartalmán is változtatni, a mennyiben vállalatom ezentúl nem egyedül az anya, hanem egész családja számára leendő összeállítva, s azt folyó évi januártól fogva nem mint hetilapot, hanem mint díszesen kiállított, s minden hónapban egyszer megjelenő füzetet vagyok bátor tisztelt olvasónőim kegyeibe ajánlani.

Ezt közzétéve, nem szükség ama kis zavarok miatt hosszas magyarázgatásokba bocsátkoznom, melyek az „Anyák hetilapja“ kiadó hivatalában, az utóbbi hetek alatt, az előfizetni kívánókat meglepheték, csak azt kell tisztelt olvasónőimmal világosan tudatnom, hogy nevezett lapom minden folyó évi januárra szóló előfizetője, most megjelenő füzetem által fog kármentesített, mely csere, az előfizetőre nézve minden esetre előnyös leendő, miután ez mind külső kiállítása, mind szélesebb téren működő tartalmánál fogva, sokszorosan meg fogja haladni amannak terjedelmi körét.

Minden törekvésem oda fog hatni egyébiránt, hogy az anya serdülő és felnőtt leányaival együtt, méltó olvasmányt nyerhessen, hogy e kizárólag családok számára kezelt vállalat, érdemes is legyen minden miveltséget család pártfogására.

Nem szükség mondanom, hogy magammal komolyan számot vetve indítom meg füzeteimet, s együtt érezve minden anyával a hiányokat, melyek az irodalom terén családéletünkre nézve, kellőleg betöltve még nincsenek, mellőzni fogok minden nap- s időhöz kötött érdekű dolgot, miket szépirodalmi s divatlapjaink, különben is nagy bőségben nyújtanak, egyedül családi szempontból indulva ki, csak a lélek s izlés nemesítése, s tanulmányi tárgyak lesznek szemem előtt.

Történelmi és topographiai tárgyak; episodok, egyes nagy embereink életéből; a régi s az újabb kor nevezetes férfiai s asszonyainak életrajzai; földtani s természetrajzi tárgyak; hazai és külföldi népszokások rajzai, valamint ujonnan felfedezett népismeretesek; találmányok, nagyszerűbb építmények s világcsodák festései; utazások s uti kalandok; érdekesebb adomák egyes nagy emberek életéből; mesék; mondák; erkölcs nemesítő életképek s izlést művelő arany mondatok; értekezések a zene, irodalom, s egyéb művészetekről, helylyel-közzel egy-egy új s feladatossal összhangzó költeménnyel fűszerezve, képezik vállalatom tartalmát, mely minél változatosb, élvezetesebb s tanulságosabb lesz, annál inkább megfelelhet céljának; — azon czélra t. i. hogy az olvasás szükségének érzete, mely hála Istennek! minden miveltséget s lelkes nőkebelben fölébredt e hazaszerte általánosan, családéletünkben is folytonosan s méltólag legyen ápolva s táplálva.

Nagy szerénytelenség volna részemről, ha egyedül önerőre támaszkodva, merném ily magas célnak elérését kitzúzni, vagy csak reményleni is; de a mellett, hogy minden czélnál, mely tiszta, érzi a sziv Isten közelségét, s én kétszeresen s mély hálával érezhetem, oly tekintélyek részvéte s pártfogása által, minő azoké, kik vállalatomat felszólalásukra érdemesíték, mind az által reményleni, hogy feladatomnak

teljesen megfelelehetek, az bátorított, hogy füzeteim hasábjain oly nevek is fognak ragyogni, melyek egész hazában ismerve, tisztelve vannak, nevek, mikkel gyermekeinket foglalkoztatni, első anyai s honleányi kötelességeink közé tartoznak.

De nem nevezek senkit bár megtehetném, — hiszen első füzetem pár hét alatt, még február folytán meg fog jelenni, hadd beszélje az tényleg maga el, s valósítsa mindazt meg, mit én legfelebb sejtetek.

Csak azt említem még, hogy vállalatom

„SZÜNÓRÁK”

czim alatt fog megjelenni, s időnkint az élet- és történetírások mellett

képeket is hozand,

hogy csinos külsejében a szem is örömet találjon, s oda illhessék az mind tartalom, mind külalakjára nézve, minden családanya s kisasszony asztalára.

Azt talán fölösleges is befejezésül megjegyezmem, hogy miután magam is asszony, és anya vagyok, mint minden effélében eddig is tevém, úgy ezentúl is lelkismeretesen, s teljes gond- és ovatosággal kezelenem vállalatomat, hogy minden anya aggodalom nélkül adhassa azt olvasmányúl leánya kezébe.

Pest, jan. 1-én 1862.

Vachott Sándorné.

Előfizetési föltételek :

A „Szünórak” czimü folyóirat előfizetési ára postán küldve, vagy Budapesten házhoz hordatva :

Égész évre (1862.) 12 füzet 6 ft. félévre (1862.) 6 füzet 3 ft.

 Az előfizetési pénzek bérmentve az alulirt kiadó-hivatalhoz intézendők.

Tíz előfizetésre egy ingyen-példány jár.

A „Szünórak” kiadó-hivatala.

(Egyetem utca 4. szám.)

A g y ó n t a t ó s z é k.

Egy kis monda féle.

(Vége).

A bünös föltárva szive bensejét, mind azt meggyóna, mitől még a férfiu kebel is hangosabban dobog és feszül, meggyóna legföbb bünét : azt, mi szívet melegíté, emelte — s tett és dicsvágyra ösztöngé, — meggyóna szerelmét, szép gyóntatója iránt.

S vajjon van-e bünbocsánat, van-e remény számomra? — Kérdé azután halkan, hogy mielőtt barátaiak elérnék a romokat, megtudja, üdv, vagy kárhozat vár-e reá.

Igen — Susogá Edita oly csöndesen, minő a sohajtás, s ez egyetlen, rövid szó, egész kis menyországot zárt magába.

Mind ez egy percz müve volt csak; a fiatal pár alig válthatott egy meleg kézszorítást, alig tükrözödheték szemeik sugarában mind az kölcsönösen viszsza, mit szó ily pillanatban ki nem fejezhetne, midőn a mind inkább közeledő léptek zaja a mennyből viszsza rántá őket a földre.

De a jövönnek szép, szilárd alapja meg vala már vetve, s a halk fogadás, mit a nélkül tön mind a kettő, hogy egymás szándokáról tudtak volna, a szeretet oltárának kétszeres áldását hinté fiatal fejökre.

E pillanat emlékére, első teendöm lesz fölépíteni e romba dölt kápolnát. — Gondolá az ifju lelke bensejében, míg szemeit vallásos áhitattal emelte Mária oltárához.

Hogy bucsút járhasson a jámbor nép is a szeretet e bájoló oltárához, s mint mi feltaláltuk itt, találja föl minden szív, mely e helyen imádkozni ohajt, a boldogságot, — kálváriát állittatok e romokból. — Gondolá Edita viszont, legtávolabbról sem sejtve, mi rokon a fogadás, melyet a szeretett ifju is épen e pillanatban tön.

Minden oldalról megtelék e közben a rom, s vidám beszélgetés hangjai tölték be a nagy magány szokott némaságát.

De Kelmenffyné alig ismert leányára, oly hallgatag, oly álmodozó soha nem volt még Edita, s arczkifejezését sem látta még soha oly átszellemlült, s megdicsöültnek.

Nem soká kelle azonban találgatnia, mert alig oszlék ismét szét a társaság, hogy a hegység többi szépségeit is megtekintse, midőn Edita megragadva az ifju kezét, vele együtt térdre borult a szeretett, a kedves anya előtt :

Add áldásodat frigyünkre! — Mondá esdeklőn emelve föl tiszta szemeit.

Ó, háttemár választottál, s azért osztogattad oly könnyedén a kosarakat? szolt Kelmenffyné mosolygva, miután megáldá teljes anyai szivéből, Edita választását.

S most, elbeszélte a lányka anyjának, az egész gyóntatószéki jelenetet, mit ez, később, jó barátnéi közt, kedélyes társalgás közben ismét tovább adott. S miután a különös gyónásnak, rövid idő alatt a legboldogabb házasság lön vége, senkit meg nem lephet, hogy Edita minden barátnéja megkisérte Mária oltára előtt boldog jövőért imádkozni.

S miután a rombadőlt kápolnát az ifju házaspár csakugyan fölpipteté, mely jelenleg a leglátogatottabb kálváriák egyike, hova a faluból meneteles, tiszta út vezet a hegyek közé, — s a gyóntatószéki esemény hire lejutott a helység kunyhóiba is, ki csodálhatná, ha az, mi a nép ajkain mondaként forog, a legtávolabb vidékekről is összecsofítja a látogatókat, s szent hitté vált minden anya s leány keblében: hogy ki ama gyóntatószékben gyónja meg bűneit, s azok bocsánatáért Mária oltára előtt imádkozik, annak legbensőbb ohajtását meghallgatja az ég s boldoggá teszi maradékait is. —

A magyarok Istene.

Félre kislelkük, a kik mostan is még
Kétkedni tudtok a jövő felett,
Kik nem hiszitek, hogy egy erős Istenség
Őrzi gondosan a magyar nemzetet!

Él az a magyarok Istene, hazánkat
Átölelve tartja atyai keze;
Midőn minket annyi ellenséges század
Ostromolt vak dühvel: ő védelmeze.

Az idők, a népek éktelen viharja
Elfujt volna minket, mint egy porszemet,
De ő szent palástja szárnyát ránk takarta,
S tombolt a vihar, de csak fejünk felett.

Nézzetek belé a történet könyvébe,
Mindenütt meglátni vezérnyomdokát,
Mint a folyóvízen által a nap képe,
Áthúzódik rajta arany híd gyanánt.

Igy keresztül éltünk hosszú ezer évet:
Ezer évig azért tartott volna meg,
Hogy most, a midőn már elértük a révet,
Az utósó habok eltemessenek?

Ne gondoljuk ezt, ne káromoljuk őtet,
Mert káromlás, róla ilyet tenni fel,
Nemhogy egy Isten, de még ember sem űzhet
Ily gúnyos játékot gyermekeivel!

A magyar nemzetnek volt nagy és sok vétke,
S büntetéseit már átszenvedte ő;
De erénye is volt, és jutalmat érte
Még nem nyert . . . jutalma lesz majd a jövő.

Élni fogsz, hazám, mert élned kell . . . dicsőség
És boldogság léssen a te életed . . .
Véget ér már a hétköznapi vesződés,
Várd örömmel a szép derült ünnepet!

Petőfi.

Képek a női nevelésről.

Rudolph Karolin után.

HARMINCZHETEDIK LEVÉL.

Zongoratanitót akarok a gyermekek mellé venni. Mind a három leányka hajlamot mutat a zenéhez. A zongorázáson kívül a mi két leányunk már meglehetősen készülséget tanusíthatna, s Klára is gyakorlott, (apja adott neki idáig órákat) még egyéb hangszert is választja mindenik magának, Matild a hárfát, Ída a lantot és Klára a gütárt. Loránt flautáz és hegedüt is játszik. S így jövőben kedves kisházi zenekarod lesz. Ída hangja nagyon csinos lesz; hallása is nagyon gyöngéd s tökéletes tisztán hangoztat; de mint az egész kis lény, oly gyöngéd a hangja is, s épen azért művészi énekben nem szabad őt korán gyakoroltatni. Matild hangja kemény, míg Klára hangjában van valami Matildénak erejéből s Ídának gyöngédségéből. Ha reggelenként hálószo-

bánkból a terembe jövünk, reggeli előtt rendszeren zongorához ülök, s eljátszom egy reggeli zsolnárt, míg a gyermekek körül vesznek s fölemelik hangocskáikat. Ha az ének bevégződék, reggelizünk.

A reggelit követő óra — nem is tudom minek nevezzem? — észlelő s ész gyakorló óra. Szavakat intézek t. i. hozzájuk, miknek magyarozatát kívánom. Tegnap adtam az első ilyen órát. Klarához intéztem első kérdésemet.

Én. Miért vagyunk itt együtt, édes Klárám?

Klára (Hirtelen és vidáman). Hogy valamit tanuljunk, édes Selma néni.

Én. Mit teszen az a tanulás?

Klára. Hogy mit teszen? Ó, édes néni, tanulni annyit tesz — igazán nem vagyok képes kifejezni.

Én. Mond úgy, amint tudod, hiszen nem szük-

ség, hogy úgy hangozzék magyarázatod, mintha felnőtt leány mondaná. Csak azt szeretném tudni, érted-e, miről van a szó.

Klára. Tanulni annyit tesz : hiszen talán csak tudom — ejnye de bohó leány vagyok, igazán, utóbb még nem is leszek képes magyarázni.

Én. Végy magadnak időt, gyermekek. Ha az ember időt vesz magának, s gondolkozik, mindig világosabbá válik a homályos sejtelem, s mások számára is világosabban vagyunk képesek azt előadni.

Klára. Tanulni annyit tesz — (türelnetlenül). Igazán nem tudom édes néni, mi együgyű is vagyok én.

Matildra s Ídára tekinték, ők is hallgattak mindketten.

Én. Még soha nem tanultatok kis lányaim talán semmit.

Mind hárman, nevetve. De igen, hiszen minden nap tanulunk.

Én. Hát édes Kláram nevezd nekem mint példát, csak egy dolgot, melyet tanultál.

Klára. Tanultam irni, varrni, főzni, és —

Én. S mielőtt tanulni kezdtél, tudtad-e, miként kell tenni, ha irni akarunk? és tökéletesen jól irni?

Klára. Nem. Oly sokszor nézegetém a leveleket, miket atyám irt vagy vett, s meg nem foghatám, miként lehet a gondolatokat papírra tenni, s azt gondoltam, hogy én azt soha nem fogom tudni. S miként lehet egész beszélgetéseket papíron folytatni s arról leolvadni, ezt nem birtam felfogni.

Matild. S én, mielőtt kötni tanultam, egyáltalában meg nem foghattam, miként alakulhat egy harisnya az által, hogy a kötötüket folytonosan mozgatja a kéz. Mert oly sebességgel történék az, még ha oda néztem is, hogy semmit nem érték az egészből.

Ída. S én a zongorával voltam épen úgy. Ha a mamát oly sebesen hallottam játszani, nem birtam semmi módon felfogni, miként van az, hogy oly sok hang és változatosság, mind csak egy dallamban olvadnak össze. S ha aztán fölállt, és kiment a szobából, én siettem a zongorához, s el kezdtem verni kezimmal, — de az fertelmes egy zürzavar volt ám aztán.

Én. S midőn irni tanultál Kláram, miként vala akkor?

Klára. Először betűket kelle utánoznom, aztán azokat összetenni, mint tagokat, azután mint szavakat, mig végre több szót kelle összetennem, hogy valami gondolatot fejezzenek ki, úgy, mintha valakihez beszélnék, s így, mielőtt észre vettem volna magamat, egy levélke készen volt, s most már meg tudtam fogni, miként alakult az egész.

Én. És veled, Matild, midőn kötni tanultál, hogy kezdte tanítónéd?

Matild. Igen lassan kötött előttem, hogy láthatam, mint húzza át egyik szemet a másik után, mint

köti le egyik tűt a másik után, s mint következék egyik sor a másikra; oda, hol elkezdte, jegyet kötött, hogy láthassam, mint nő az egész. Ekkor megkisérteté velem a szemet, mit ő felszúrt, áthúzni, aztán majd ő, majd én kötöttem le egy szemet, később majd ő, majd én, egy tűt. Így gyakorolt egy ideig, még kötni jól megtanultam. S most azt nem foghatom meg, egykor miként tetszhetett az egész kötés néheznek.

Én. Mind ketten megjegyezhetetek e tanulásoknál kétfélét, mik által a tanulás eszméjét megfejthetnétek.

Ída. Szabad most megmondanom, mit teszen tanulni? Engedd meg kérlek édes néni.

Én. Hadd halljam gyermekek.

Ída. Annyit teszen, mint egy dolgot, melyet nem értünk, mind addig észlelni, mig megértjük; s ha megértünk, addig gyakorolni, mig magunk képesek vagyunk megtenni.

Én. Jól van kis lányom (Matildhoz). Mond meg csak te édes Matild, kellene vagy kell, mindegy-e?

Matild. Nem Selma néni, nekem úgy látszik, mintha nem volna mindegy.

Én. Miként különbözteted meg a kettőt egymástól? Mert ha nem egyenlő, úgy különbségnek kell köztök lennie.

Matild. Igen de a különbséget magyarázni nem tudom.

Én. Kisértsd magyarázni külön mind a kettőt; akkor a különbség magától napfényre jó.

Matild. A kellre nézve hamar tisztába jövök, de a kellene magyarázata bajos lesz nekem.

Én. Hadd halljam hát, mi az a kell; Ída vagy Klára majd kisegitenek aztán bennünket a másikra nézve.

Matild. Például, kell hogy minden perczbe lélekzetet vegyek.

Én. S miért kell édes Matildom?

Matild. Mert kényszerítve vagyok. Nem mulaszthatom el.

Én. S mit értesz az alatt, mi arra kényszerít?

Matild. Azt megint nem tudom megmondani.

Én. Majd megmondom hát én. Természetednek azon ösztönét érted, mely erősebb akaratomnál. S ezt, szükségnek nevezjük. S így azt, mi azon szükségnek engedni ösztönöz, melynek alárendelni kényszerülünk magunkat, hogy nevezed?

Matild. Kell. Most már tudom, s magyarázni is képes volnék.

Én. És te édes Ídám, érezted-e már mi az a kell?

Ída. Igen, kedves néni, igen gyakran, minden nap, minden pillanatban.

Én. Például?

Ída. Például a minap, mikor Gertrud reggeli két órákkor indult, és te jó Selma néni, fenn maradtál, hogy őt elindulni láthatd, akkor én is fenn akartam

maradni, ideje lett volna már feküdnöm, de addig kértelek, míg így szóltál: majd meglátjuk, képes léssz-e. Állítám, hogy minden esetre. Tíz órákor azonban már fáradt voltam; folytonosan csevegtem Gertruddal, hogy éber maradjak. Tíz óra után el-el bolintottam; akkor a zongorához mentem játszani, később himezni akarék, de semmi nem használt. Aludnom kellett. S midőn Gertrud két órákor még egyszer elbucsuzni tölem, oda jött, alig volt képes föléb-reszteni. S így már máskor is elégszer jártam.

Én. S most te adj a kell felől valami példát, Klárám.

Klára. Midőn hazulról elindultam, vidám és boldog kívántam lenni, mert hiszen magam ohajték hozzád jöni; mert tudtam, mi jó vagy édes néni, s mi sokat fogok nálad tanulni; épen azért semmi módon nem akartam sirni, hogy a mama és Betti se sirjanak, mert nem tudom nézni, ha ők sirnak. S mégis, midőn a kocsi akarák lépni, s a mama és Betti ismét és ismételve megcsókolának, zokognom kelle, különben megszakadt volna a szívem. S itt megválva atyámtól, épen úgy jártam; jól tudtam, hogy nincs okom sirásra, s az atyám is figyelmeztetett az úton, hogy okosan kellene magamat viselnem, ha ő távozik, s még is sirnom kellett, semmi nem használt. Máskor meg nevetnem kell, ha valami bohókásat látok vagy hallok, ha akarom, ha nem.

Én. Most már látom gyermekeim, hogy tudjátok mindnyájan, mi az a kell; de Klára az imént kimondta a kellene szót is, s pedig úgy, hogy azt hiszem, jól érté magá is mit mond.

Klára. Én, édes néni? — igazán nem emlékezem.

Én. Igen, te gyermekem. Azt beszéléd, hogy atyád mondta, miként okosan kellene magadat viselni. Ezt csak azért hitted el mert atyád mondta? vagy —

Klára. Nem, magam is érezém, hogy úgy kellene, hogy mindenki tartozik jól viselni magát.

Én. Mért nem mondják hát, hogy az embernek

okosan kell magát viselni, s miért azt, hogy kellene?

Klára. Hogy is mondtad csak az imént nénikém? Jól megértém a szót, s most még sem jut eszembe.

Én. A szük —

Klára. A szükség kényszerít bennünket arra, valamint a lélekzet vételre is.

Én. És téged Klárám a sirásra, ha bánatos vagy, a nevetésre, ha valami bohókásat látsz vagy hallasz, és ídát arra, hogy aludjék, ha egészen kifáradt. De mi szólit fel bennünket arra, hogy okosan viseljük magunkat, ha nem a szükség? A szülőid iránti szeretet-e Klárám, vagy az irántami? vagy —

Klára. Gyakran az, édes néni, de nem mindig. Olykor valami más is ösztönöz reá. De nem tudom honnan. —

Matild. Igen, ezt én is szeretném tudni, hogy az bennem, mi így szól: légy okos, légy jó akkor is, ha Selma néni nem lát, s ha senki nincs is jelen. Ez csak nem lehet afféle szükség.

Ída. Ó, Selma néni mi az, mi bennünk így beszél: ezt kellene, amazt nem kellene?

Én. Az emberek ezt különbözőleg nevezik el; de bár minek keresztelék is. ész — vagy lélekismeretnek, erkölcsi érzelem vagy, bennünk lakozó törvénynek-e, mindig ugyan azon hangot érték kebleinkben, mely bennünket a jó felé vonz, s a rosztól visszatart, melynek ha akarunk, könnyü ellentállni. Azt tenni tehát, mit tennünk kell, annyit tesz, mint a szükségnek alá vetni magunkat; annak engedni pedig, mit tennünk kellene, annyit, mint engedelmeskedni amaz ismeretlen szónak keblünkben, mely oly mélyen lakik bennünk s uralkodik felettünk, s mégis, mintha egy más világból beszélne át hozzánk, s mely oly szentté, s annál szentebbé válik sziveinkben, minél hivebben követjük intését, úgy, hogy végre Isten szavának kell azt ismernünk. —

A gyermekekre nézve mondhatlan jó s derítő hatású volt ez óra.

Isten veled édes Emmám!

A női hivatás.

Egy angol író gondolatai.

Női hivatásmódok.

Épen azért tegyenek a férfiak mit tetszik, — kik gyakran tiszser hiúbbak s dicsvágyóbbak mint mi — az asszonyoknak azonban azt tanácsolnám, hogy végyék mind erkölcsi mind szellemi képességeiket a legalaposabb és szigorúbb bírálat alá, mielőtt a művészet, vagy irodalmi pályát megkisértenék, dicsvágyból vagy kereset módúl. Szeretnék mindenkit meggyőzni arról, hogy a legkisebb is, ha tökéletes, több

becsü, mint a legnagyobb, ha nem sikerült. Ha azonban komoly megfontolás után választott magának pályát, azon becsületes meggyőződésben, hogy az leginkább neki való, mert az leginkább nyújt alkalmat számára, jót eszközölni s létele föladatát betölteni — az esetben igyekezék annak a legnagyobb lelkiismeretességgel megfelelni. S ez komolyabb, sokkal komolyabb mint a feltörekvő fiatal lélek, vagy a könnyen kielégíthető középszerűség csak álmodná is: kitartó munkásságból áll ez, s hajthatlan bátorságból, mely

minden gondolható nehézségek közt, balsors s egyéb küzdelmek között feltartja magát — sőt mind ehhez gyakran még küzdelem is hozzá járul oly vérmérséklettel, melyre nézve mind ez a legnehezebb. Le génie c'est la patience, mondja Buffon, s bár ennél még magasabb igazság is létezik — a mennyiben minden türelem sem pótolhatja a velünk született genialitást — mind a mellett ennél alig mondatott igazabb szó, különösen asszonyokra alkalmazva, ha oly pályát választának, mely tőlök, nem kevésbé mint a férfiaktól, fáradságtalan szorgalmat, s néha egész életidő átengedését, követeli.

Mert boldoggá, emberi fogalmak szerint a legsebbebb hivatási pályára sem tesz mindig; azt megragadni, gyakran nagy áldozatba kerül, míg sok esetben magával hozza azokat, s ezer félremagyarázatok, példázgatás- és kisértetek a következményei. Sőt, mivel mi általában sokkal kevésbé vagyunk dicsvágyók, mint a férfiak, úgy ránk nézve a legnagyobb következmények is kevesebb elégtelenséget nyújtanak. Elég ünnepezt iróné s kitünő művésznő sohajthatott volna fel a költőnővel, ki a dicsőség legmagasabb fokáról is vissza vágyott a háziasság körébe, s halhatlan sorokban örökíté meg boldogtalanságát.

S ha átnézünk is a két ellentétben, mely az asszony jelleme és hivatása közt létezik, vajjon nem fog-e mindig kérdés maradni, hogy a jó nagynéne, ki házból házba siet, hogy magát mindenütt hasznossá tegesse, — vagy a leány családanya, ki saját családja híján egy sereg kis árvát gyűjt maga köré, minden gondjaival, de csak fele örömeivel egy valódi anyának — sőt maga a tevékeny öreg kisasszony, ki eltökélte, mindent helyrehozni, minden kritikus esetenél, hol szükség van rá — s elvértve akkor is, ha nincs rá szükség — bele szól a dolgokba — ismételve mondom, nagy kérdés marad, hogy mind ezen asszonyoknak nincs-e okosabb s épen azért boldogabb létezésük is, mint a leglángeszűbb asszonyé vala, ki valaha a világot elragadta.

Csak hogy boldognak lenni, nem fő dolog a földön. A genialis asszony, ki hivatását fölisméri, sem aggodalom sem álszemérem miatt ne szünjék meg azt folytatni. A gúnyolódás időszaka elmúlt már e részben, s az nevezetes tény, hogy a legjobb családanyák között, kik a tüvel a legpontosabban tudnak bánni, vannak asszonyok, kiknek nevei a világ előtt eléggé ismertek, s kik irodalmi foglalkozásuk mellett mind saját, mind családanyai dolgaik felől a leglekiismeretesebben gondoskodnak. Megnevezhetném őket de a világnak semmi egyéb köze hozzájuk, mint könyveiket olvasni s képeiket megnézni. Mindig magában az asszonyban kell feküdni a hibának, ha a közönség ki-

váncsiságának sikerül, minden asszony legdrágább jogába — háziassága érinthetetlen szentségébe, betolakodni.

Könyveik s képeikkel azonban, ha már egyszer fölléptek, küzdjenek elsánczolás nélkül. Azt kívánni, hogy neme miatt legyenek tekintettel iránta, minden asszonytól gyávasság. Ő föllépett a szellemi törekvés közönbös deszkáira — lelkileg fölfegyverzé magát, s így kénytelen a jogos, fölszentelt fegyverekkel küzdelmet víni, melynek legesekélyebb jutalma szemében, mikből az asszony mosolyát és könyeit soha nem számúzhatja, ama nyilvános elismerés lesz, mit nevezetességnek mondanak.

S e nevezetesség, nyertük legyen bár a festészeti — vagy irodalmi pályán, minden esetre tisztább s kevesebb veszélyrel van kapcsolatba, mint az, mely a színpadon vivatik ki.

Bizonytal az mondának erre ellenvetésül, hogy a nagy tehetség nem azért adaték, hogy mértékbe vessük, — hogy egy Rachel vagy Lind Jenni, miután teremtvé voltak, nem hiába valának teremtvé. Nem is tudnám okát, miért ne képezhetné ki egy nagy színészné nagy énekesné saját és az általános jóra nézve tehetségeit; kegyetlenségnek, sőt veszélyesnek találnám, a lángeszt, mely minden hatalommal fejlődés és szabad mozgás után törekszik, elnyomni akarni, azért, mivel nem akar alkalmazkodni a közönséges női fejlődési menethez. De mind a mellett ez utolsó, mely jelenleg a nő előtt nyitva álló magasabb hivatásimódok közé tartozik, mégis legtöbb veszélyek s nehézségekkel jár, a mennyiben ennek gyakorlata, egész személyiségünket kívánja.

Festhetünk egész sor képet, és írhatunk össze sok köteteket — alkotásink eredményei a fél világon elterjedhetnek — s mégis e mellett magunk szép csöndesen ülünk honn, s oly egyszerűen s békésen élünk, mint akármely közönséges asszony. Egészen másként áll a dolog azokkal, kik magukat a színpadnak szentelik : ezeknek állandóan, nem csak szellemileg, de személyesen is a közönség elé kell lépniök, melynek szeméi épen oly jól megismerkedik külsejével mint szellemével; s minden bírálat, legyen bár dicséret vagy ócsárlás, szükségképen csak személyes lehet. Ily állás magában véve is ellentmond bizonyos természetes érzelmeknek, mely Éva anyánk minden leányával vele születik, nevezzük bár szeméremnek, szerénység vagy tartózkodásnak. A fiatal leány, ki mint élőkép, először mutatja magát nagyobb társaságnak — a kezdő énekesné, ki első kisérletének próbáját készülni letenni — ifjú imádója egy ünnepezt színésznének, ki fényes bálványát először képzeletileg felesegének — meg fogja érteni, mit gondolok.

Gyermekjátékokról.

M— Lina után.

Hetedik játék-alkalmazás.

Lili és színes labdája.

A kis Lili ott ül a szőnyegen, az anya varr, s oda adta kis lányának a kék labdát. Most már Lili szabadon tud mozogni, ide-oda csúszni, sőt mászkálni is.

Az anya csekély távolságra ül tőle varrásával, s egy kis dalt dalol.

A kis labda kerek és kék
Olyan, miként a tiszta ég,
Olyan, mint Lili kék szeme,
Ha felém mosolyog vele.

Már többször is dalolt így a kis Lilinek, sőt a kék eget is megmutatta, aztán a labda színére tette őt figyelmessé, vagy a tükröhöz víve a gyermeket, annak szemeit hasonlítgatta a labda színéhez. S így Lili észrevette, hogy az ég, az ő szemei, és a labda, egyszínűek, s hogy ezen szint kékeknek nevezik. S most már ha az anya kék ruhácskájába öltözteti őt, vidáman gagyogja: „kék ruha, mint a labda.“

Nyolczadik játék-alkalmazás.

Mint tanul meg a kis Lili állni a labda mellett.

A labda játékot ez ideig csak az anya gyakorlta kedvenczével, most azonban, miután az atya is észrevette már, mi befolyásos annak hatása a gyermekre nézve, megkíséرتi azt tovább is vinni. Neki természetesen nem sok ideje van effélékkel foglalkozni, de kivételképmégis megteszi, miután oly jótékony hatásúnak

találja, sőt valami olyas alkalmazása is jutott eszébe a labdának, mit a gyermek az ő távollétében is folytathat, s a kis Lilit fejlődésében lényegesen fogja elősegíteni.

A szoba-földélzethez jó erős zsinórt erősít, s egy, a zsinórnak megfelelő erejű labdát, erősít annak végéhez, mely úgy függ, hogy a gyermek elérheti, ha a szőnyegen ül.

Lili, a labda felé kapkodva s csuszálva, szeretné azt birtokába keríteni. Ezáltal a labda könnyű lebegésbe jő. A gyermek játszik egy ideig a lebegő, lágy labdával, végre megragadja, s átfogja mind két kis kezével. De csak hamar vágya támad fölemelkedni, a labdába biztos támaszpontot talált, s miután azt oly szilárdan látja a felülről lefüggő zsinóron, ő is a zsinórba akar fogódzni. Nagy fáradsággal igyekszik felállni; soká azonban sehogy sem megy a dolog, de egyszerre csak az atya erős kezében, mely a zsinórt felebb húzta, támaszt nyer a kis Lili s csakugyan fölemelkedik. Még azonban inog egy keveset, de nem sokára érezni kezdi a szilárd padlót kis lábai alatt, mit dobogva, mintegy meg akar kísérteni.

Most az atya majd föl húzza, majd leebb bocsátja a zsinórt, s a gyermek vele együtt hajol meg, vagy fölemelkedik, s mellette nem csak pompásan mulat, s mind könnyebben tanul állni, de kar- és lábizmiai is erősödnek.

Figyelmes szülőket ez egyetlen példa is meggyőzheti, hogy a labda-játék által mennyire fejlődik a gyermek öntevékenysége.

Mutatvány

Jósika Miklós „Két élet“ című, sajtó alatt levő regényéből.

VIII.

Ha Kálmánnak kettős életében minden lefekvést és minden felébredést figyelmünkkel kísérfni akar-nánk; igen természetes, hogy egyhangúságba esnénk, s köteteket kellene tele írunk, mire semmi kedvünk; azért eseményeink folyamában a nagyobb horderejű s hatásu jelenetek alkalmával, fogjuk az ellentétet a két élet közt bemutatni; természetesen, el nem hanyagolván az összefüzfő láncolatot, úgy hogy véget érven eseményeink, körül-belől mindakét élet tárva legyen előttünk s kezünkben a kulcs azoknak megítélésére.

* * *

Így ama catastropha után, mikor Borz urat a hágcson legurulni s az öreg Szécsinét, mint valami

ösanyát megjeleni láttuk, mi történt legyen? és valjon amaz ókori Kálmánnal miként fogunk valami újabb látogatás alkalmával találkozni? Ezt csak később tudhatjuk meg.

Most legalább is Hederfáyt kell felkeresnünk — nem ok nélkül pedig; mivel az ifju urnak nagy tervei valának.

Látta, vagy legalább hiuságának nagy hülemére látni gondolta, hogy Ágnes, kibe pedig halálosan szerelmes volt, — legalább ő ezt mondta, — koránsem oly előzékeny iránta; mint nem egyike azon szép és kedves leánykáknak, kiknek legédesebb mosolya, legígézőbb pillanata, mintegy csak az ő részére látszott létezni, s kiknek vonásaiból kitént, mennyire szeret-

nek, ha a szenvedélyes, gazdag ifju, minél előbb valami nyilatkozat vakmerőségét kockáztatná.

Ágnes, a ki csak ismerte, eszes művelt leánynak tartotta: mindemellett Hederfáy azt vette észre, hogy a kedves, üde leánya némely dolgokat épen nem tud, vagy nem akar érteni.

Hallotta ugyan, hogy a leány udvarlói közt Szerémváryt is megnevezték: de vagy nem hitte, hogy ezen ember veszedelmes lehetne reá nézve; vagy azon elfogultságok egyikének mámore alatt szenvedett, melyek okozzák: hogy az életben olykor egészen megfoghatlan feledékenységekre s figyelmetlenségekre bukkanunk.

Elég annyi, hogy ő valóban e temondáknak semmi legkisebb fontosságát sem látszott tulajdonítani.

Legjobb lesz — ezt gondolá — ha Szécsvárra megyek, s a dolognak nyílt, őszinte szavakkal véget vetek. Mert — így okoskodott tovább — nem lehetlen, hogy Ágnes, mihelyt komoly szándokot lát, kilép közönyös és semleges szerepéből.

Hederfáy, mielőtt a Szécsi családot falusi lakában meglátogatná, Pestre ment, s ott vidám lakomázások közben, két párbajra tett szert, szerencsére minden komoly eredmény nélkül.

Ne bámuljon senki, ha e kissé különczködő történetben, itt-ott erős színekkel s szemközt állított végletekkel találkozik. — Ez eseményeink természetben s választott tárgyunkban találja indokolását.

Aztán ne feledjük, hogy Hederfáy az volt, amit a magyar rosz máju embernek nevez.

Olyan mint a kés gyermek-kezekben, s a ki vele társalgott, soha sem tudta, melyik pillanatban potyant ki valami udvariatlanságot vagy épen gombaságot, melyért aztán kénytelen az ember őt kihíni.

Ő még ha valakit meg is dicsért, mi nagy ritkaság volt, s többnyire csak kétértelmű nőknek jutott e szerencse; úgy tudta a dicséretet is intézni, hogy ezáltal más valakit árnyékba helyezzen, vagy kisebbítsen.

Ilyen egyéniség, kinek élve az, hogy az emberekkel kellemetlenségeket mondjon, kinek hiuságát minden kis gyermekség sérti, mire más nem is gondol; nagyon könnyen szerezhet magának egy-két párvialalt, s ezáltal egész sereg ellenséget: először már a gyávák közt, kik ösztönszerűen gyűlölnék minden ily viadalt; aztán ha győz, a legyőzöttnek barátjai s rokonai közt.

Hederfáy azonban ugylátszik megszokta az ily kalandokat s szerencséjébe bízott.

Egygyel meg kellett verekedni, mivel Hederfáy azt mondta neki: hogy nem ért ahoz, mihez pedig jobban értett mint ő. — A másikat nem ismervén lennézte, állítólag lábára is hágott: aztán kisült, hogy ez egy fiatal francia herczeg, ki Magyarországnban utazott s Hederfáy rustre-nek nevezte: mi közel rokona a rüpoknek: — újra párbaj.

Hederfáy jobb karját megsuroolta egy kissé a golyó — ez volt minden baja. Három nap mulva már utban volt Szécsvárra, még karját sem hordta kendőben.

Pesten azonban azt beszéltek, hogy elvesztendi karját, mire a francia herczeg azt mondta: Il n'y a pas de mal à ça, ce sera un rustre manchon, voilà tout azaz: Se baj! félkaru rüpok lesz a jámbor.

Azokban ő igen szépen megtartotta mindakét karocskáját további használatra.

Szécsvárra érkezvén, Kálmán igen szívesen fogadta őt. A könnyű székér tigris elöbörével, csinos százrall bakján s öt tátos által vonatva, valóban kellemes jelenet volt, magyareMBER szemében.

A r a n y m o n d a t o k.

Külföldi remek írók után.

Új nézetek általában nem igen tetszenek az öreg embereknek; ők szívesen rá beszélnek magukat, hogy a világ a helyett, hogy előre menne, csak vesztett, mióta ők megszűntek fiatalok lenni. *Staëlné.*

Még is csak az sajátlag, mi az élet élveit emeli, hogy saját erőink nemesítése után törekszünk. *Schiller Sarolta.*

Egy egészséges lélekben vetett új gondolat, úgy mint pezsgő anyag a nemes borban — homályosít, hogy tisztítson. *Düringsfeld Ida.*

Minden dolgok között csak az érzéketlenség az, mi megbánt; a heves képzelőtehetségű emberek többnyire jóindulatauk. *Staëlné.*

A nőiség hatalma, mely egyesekben az általánosra hat, roppant, óriási, kiszámíthatlan, mint a világtenger hatalma, s mégis az is mint ez, csak egyes csüppekből áll. *Burow Julia.*

Az asszony életeleme: a szeretet. *Burow Julia.*

Felelős szerkesztő: Vachott Sándorné.